

Notitser.

Københavnske Systuer.

I Overensstemmelse med de videregaaende Opgaver, der er givet Arbejds- og Fabriktilsynet ved Loven af 11. April 1901, bringer Tilsynets Beretning for Finansaaret 1902—03 i større Omfang end tidligere Beretninger Meddelelser til Belysning af de Forhold, hvorunder der arbejdes i de Virksomheder, der ere inddragne under Kontrollen. Af selvstændig Interesse er her en af den kvindelige Fabrikinspektør foretagen Undersøgelse af 49 københavnske Systuer.

Disse 49 Systuer beskæftigede i November 1902 tilsammen noget over 1400 Arbejdere, hvoraf henimod 1300 Kvinder (de mandlige Arbejdere vare hovedsagelig Tilskærere i Systuer for Overstykker og Damekonfektion). Der er gjort Forsøg paa at konstatere Sæsonarbejdets Indflydelse paa Antallet af beskæftigede Syersker. Det oplyses, at Aaret er omtrent ligelig delt mellem den travle og den døde Tid, og de 49 Systuers kvindelige Personel svinger da mellem godt 1500 og godt 1200. Fra død Tid til travl Tid stiger Antallet altsaa med en Fjerdedel, men her er kun regnet de paa selve Systuerne beskæftigede Arbejdersker; hvis man medtager de Syersker, der i den travle Tid udføre Arbejde i deres eget Hjem, maa de 1500 yderligere forøges med 1100, ja med endnu mange flere, idet de fleste af disse 1100 ikke ere ene om at udføre Arbejdet, men ofte ere Direktricer for endog temmelig store private Systuer.

Den effektive Arbejdstid er for det overvejende Antal af de paa Systuerne beskæftigede Arbejdersker 9 Timer daglig; Længden af den hele Arbejdsdag (indbefattet

Spise- og Hvilepauser) er almindeligst 10 Timer. Glædeligt er det at se, at et stort Antal (30 af de 49) Systuer tilstaar deres faste Syersker i den døde Tid en Ferie paa 8—14 Dage uden Afkortning i Lønnen; 8 Systuer give vel Ferie, men uden Løn, medens 11 slet ikke give Ferie.

Fabrikloven kræver i Arbejdslokalerne et Rumfang af mindst 260 Kubikfod Luft pr. Individ. Det viste sig, at i den travle Tid Halvdelen og i den døde Tid Tredjedelen af Syerskerne arbejdede i Lokaler, der ikke opfyldte denne Minimalfordring. I det hele taget synes Arbejdsrummene gennemgaaende at lade meget tilbage at ønske; eksempelvis kan det nævnes, at 4 Systuer med 23 Arbejdersker kun havde en Loftshøjde af $6\frac{1}{2}$ Fod.

Om Arbejdsfortjenesten er der tilvejebragt en Del summariske Oplysninger, som i det væsentlige vise Overensstemmelse med den af Kommunens statistiske Kontor for Aaret 1898 udarbejdede Løn-Statistik. For den talrigste Gruppe af Syersker, nemlig dem, der arbejde i Damekonfektionen, viser Undersøgelsen en gennemsnitlig Ugeløn af c. 10 Kr. (i 1898 ca. $9\frac{3}{4}$ Kr.); for samtlige Syersker er Gennemsnittet omtrent en halv Krone lavere. Disse Satser gælde dog kun for de ugevis antagne Arbejdersker; de maanedsvise antagne ere noget bedre lønnede (gennemsnitlig for alle Brancher c. 10 Kr. ugentlig). De bedst lønnede Arbejdersker paa Systuerne ere selvfølgelig Direktricerne, hvis Aarsfortjeneste, varierende mellem 600 og 2400 Kr., anslaaes til 1250 Kr. i Gennemsnit. De lavest lønnede ere Eleverne, som snart lønnes med c. 3 Kr. pr. Uge, snart arbejde helt gratis, snart endog betale Lærepenge til Arbejdsgiveren eller Direktricen.

— Foruden de 49 københavnske er der undersøgt 31 Systuer i Jylland, men Resultaterne vil for disse sidste først blive offentliggjort ad Aare sammen med Oplysninger, der i Løbet af indeværende Aar søges tilvejebragt om Systuerne i andre Dele af Landet udenfor København.